

Sygn. akt V CZ 29/17

POSTANOWIENIE

Dnia 7 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak (sprawozdawca)

SSN Paweł Grzegorzczak

w sprawie z wniosku B. G. i T. G.
przy uczestnictwie T. S.A. z siedzibą w K.
o ustanowienie służebności przesyłu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 7 kwietnia 2017 r.,
zażalenia wnioskodawców na postanowienie Sądu Okręgowego w J.
z dnia 16 stycznia 2017 r., sygn. akt II Ca (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy – B. G. i T. G. wnieśli skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w J. z dnia 11 października 2016 r., w którym uchylono postanowienie Sądu Rejonowego w K. z dnia 23 marca 2016 r. i sprawę przekazano temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Postanowieniem z dnia 16 stycznia 2017 r. Sąd Okręgowy w J. odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawców. W uzasadnieniu swojego orzeczenia Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z art. 519¹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia, co do istoty sprawy oraz od postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i

umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie - w sprawach z zakresu prawa osobowego, rzeczowego i spadkowego.

Sąd drugiej instancji podkreślił, że użycie w ustawie procesowej sformułowania „postanowienie co do istoty sprawy” wyłącza dopuszczalność wniesienia skargi kasacyjnej od postanowienia sądu drugiej instancji uchylającego zaskarżone postanowienie sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę temu sądowi do ponownego rozpoznania. Na takie postanowienie wydane w postępowaniu nieprocesowym przysługuje jedynie zażalenie – art. 394¹ § 1¹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Wobec tego skarga kasacyjna wnioskodawców - jako niedopuszczalna podlegała odrzuceniu - art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Wnioskodawcy zaskarżyli w całości ww. postanowienie Sądu Okręgowego zarzucając Sądowi drugiej instancji naruszenie art. 519¹ § 1 k.p.c. oraz 394¹ § 1¹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Obowiązujący aktualnie model apelacji pełnej zakłada, że sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia, dokonuje własnych ustaleń faktycznych, bazując na materiale zebranym w pierwszej instancji i prowadząc w razie potrzeby własne postępowanie dowodowe oraz stosuje właściwe przepisy prawa materialnego. Postępowanie apelacyjne powinno więc - co do zasady zakończyć się wydaniem merytorycznego orzeczenia rozstrzygającego definitywnie spór między stronami.

Kodeks postępowania cywilnego dopuszcza jednak, aby sąd drugiej instancji w pewnych – ściśle wyliczonych przypadkach, mógł wydać orzeczenie kasatoryjne. Orzeczenie takie nie kończy zatem postępowania - nie rozstrzyga sprawy co do *meritum*, ale jedynie uchyla orzeczenie sądu pierwszej instancji, który tym samym musi ponownie zbadać sprawę i wydać orzeczenie. To z kolei nowe orzeczenie sądu pierwszej instancji podlega zaskarżeniu na zasadach ogólnych przewidzianych w ustawie procesowej.

Zgodnie z art. 386 § 4 k.p.c., poza wypadkami określonymi w § 2 i 3, sąd drugiej instancji może uchylić zaskarżony wyrok (odpowiednio postanowienie w postępowaniu nieprocesowym) i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania

sądowi pierwszej instancji w razie nierozpoznania przez ten sąd istoty sprawy albo, gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Na tego typu orzeczenie kasatoryjne sądu drugiej instancji - zgodnie z art. 394¹ § 1¹ k.p.c. - w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 233, poz. 1381), która weszła w życie z dniem 3 maja 2012 r. stronie (odpowiednio uczestnikowi w postępowaniu nieprocesowym) przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Okręgowy stwierdził, że Sąd pierwszej instancji nie dokonał niezbędnych ustaleń i nie rozpoznał istoty sprawy stąd też postanowieniem z dnia 11 października 2016 r., wydanym na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., uchylił postanowienie Sądu Rejonowego w K. z dnia 23 marca 2016 r. i sprawę przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Skoro wnioskodawcy zaskarżyli przedmiotowe postanowienie Sądu Okręgowego w J. z dnia 11 października 2016 r. skargą kasacyjną – a zatem środkiem niedopuszczalnym w tej sprawie, to prawidłowo Sąd drugiej instancji zastosował art. 519¹ § 1 k.p.c. i na podstawie art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawców.

Z tych przyczyn zażalenie podlegało oddaleniu - art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

aj

r.g.